

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ'NDEKİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ İNTERNET BAĞIMLILIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

F. Yeşim KÖRMÜKÇÜ^{ID*1 ADE}, Hülya ADALI^{ID² BCD}, Hakim ŞAHİN^{ID³ ABD}

¹Kocaeli Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü, Kocaeli, TÜRKİYE

²Serbest Araştırmacı, Kocaeli, TÜRKİYE

³Kocaeli Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü, Kocaeli, TÜRKİYE

A Çalışma Deseni (Study Design)

B Verilerin Toplanması (Data Collection)

C Veri Analizi (Statistical Analysis)

D Makalenin Hazırlanması (Manuscript Preparation)

E Maddi İmkânların Sağlanması (Funds Collection)

ÖZET

Orijinal Makale

Amaç: Kocaeli Üniversitesi'nde formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmanın örneklemini Kocaeli Üniversitesi'nde formasyon eğitimi alan 220'si (%73,3) erkek 80'i (%26,7) kadın toplam 300 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında Hahn ve Jerusalem (2001) tarafından geliştirilen "İnternet Bağımlılığı Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçeğin Türkçe uyarlaması Şahin ve Korkmaz (2011) tarafından yapılmıştır. Verilerin analizinde katılımcıların kişisel bilgi dağılımlarını incelemek amacıyla frekans ve yüzde değerleri alınmış, verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Skewness-Kurtosis değerlerine bakılmış ve normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Değişkenler arasındaki farklılıkları belirlemek amacıyla İndependent Sample T testi ve One Way ANOVA testlerinden faydalanılmıştır. Anlamlılık düzeyi 0,05 olarak alınmıştır.

Bulgular: Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre internet bağımlılıklarının ilişkisine bakıldığında kontrol kaybı, daha fazla online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda anlamlı farklılığa rastlanmıştır ($p<0,05$). Katılımcıların gelir durumlarının internet bağımlılıkları ile ilişkisine bakıldığında kontrol kaybı ve daha fazla online kalma isteği alt boyutlarında anlamlı farklılığa rastlanmazken ($p>0,05$), sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda anlamlı farklılığa rastlanmıştır ($p<0,05$). Katılımcıların lisanslı olarak spor yapıp yapmama durumlarına göre internet bağımlılıklarının ilişkisine bakıldığında kontrol kaybı, daha fazla online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p>0,05$).

Sonuç: Erkeklerin kadınlara göre daha fazla internet bağımlısı oldukları, yaşın internet bağımlılığını etkilemediği, gelir düzeyinin düşük olması ev dışında sosyalleşmeye olanak vermediği için, internet bağımlılığının daha yüksek olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Spor, internet bağımlılığı, aday öğretmen

DETERMINATION OF INTERNET ADDICTION LEVELS OF TEACHER CANDIDATES AT KOCAELI UNIVERSITY

ABSTRACT

Original Article

Aim: The aim of this study was to investigate the internet addictions in terms of some variables according to the status of whether or not to do sports in pre-service teacher training teachers at Kocaeli University.

Method: The sample of the study consisted of 300 pre-service teachers (220 (73.3%) males, 80 (26.7%) females) who received formation training at Kocaeli University. Internet Addiction Scale developed by Hahn and Jarusalam (2001) was used to collect data. The Turkish version of the scale was adapted by Şahin and Korkmaz (2011). In the analysis of the data, frequency and percentage values were examined in order to examine the distribution of personal information of the participants. In order to determine whether the data show normal distribution, Skewness-Kurtosis values were examined and found to be normal distribution. Independent Sample T test and One Way ANOVA tests were used to determine the differences between the variables. Significance level was taken as 0.05.

Findings: When the relationship between the internet addictions was examined according to the gender variable of the participants, a significant difference was found in the loss of control, the desire to stay online and the negativity in social relations sub-dimension ($p < 0.05$). No significant difference was found in the loss of control and desire to stay online when the income status of the participants was related to internet addictions ($p > 0.05$), while a significant difference was found in the negative aspect of social relations ($p < 0.05$). When the relationship of internet addictions was examined according to the status of the participants doing sports with license, there was no significant difference in loss of control, desire to stay online, and negativity in social relations sub-dimension ($p > 0.05$).

Conclusion: It can be said that men are more internet addicted than women, age does not affect internet addiction, and because low income level does not allow socialization outside the home, it can be said that internet addiction is higher.

Keywords: Sport, internet addiction, teacher candidates

*Sorumlu Yazar, Corresponding Author: F. Yeşim KÖRMÜKÇÜ, yismkormukcu@gmail.com.

Çıkar Çatışması, Yok – Conflict of Interest, No, Etik Kurul Raporu veya Kurum İzin Bilgisi- Ethical Board Report or Institutional Approval, Yok/No

1. GİRİŞ

İnternet, birden fazla bilgisayarın birbiriyle bağlantısı anlamına gelen bilgisayar ağlarının aralarında yeniden bağlantı kurmalarıyla oluşan, dünya genelinde yaygın bilgisayar ağlarına dayalı iletişim sistemidir. Dünya genelindeki bilgisayarların birbirleriyle iletişiminde belirli elektronik dil ve kurallar çerçevesinde imkan veren internet aynı zamanda “çok yönlü” kitle iletişim aracıdır. Moris ve Olgan (1996) ve ortaya çıktığı günden bu yana küresel anlamda hızlı gelişim göstermektedir (Işık, 2007).

Bilişim teknolojilerinin gün geçtikçe önem kazandığı günümüzde internet kullanımı da paralel oranda yaygınlaşmaktadır. İnternetin ilk olarak kullanım amacı bilgi arayışını, kişiler arası iletişimi ve ticari işlemleri kolaylaştırmak olsa da internet, artık kimi kullanıcılar için hayatlarının merkezinde ve karşısında direnmenin zorlaşmış olduğu bir ortam halini almıştır (Kır ve Sulak, 2014).

Teknoloji çağı olarak adlandırabileceğimiz bu dönemde bilgisayar ve internet kullanımı artık hayatın vazgeçilmez gereçleri haline gelmiştir. İnternetin temel ortaya çıkış amacı bilgiye kolay, ucuz, hızlı ve güvenli ulaşmak ve iletişimi kolaylaştırmak olmasına rağmen internetin tahmin edilenden de hızlı yaygınlaşması patolojik aşırı kullanıma ve yeni bir bağımlılık türü olarak nitelenebilecek internet bağımlılığına yol açmaya başlamıştır. Gelişen çağa hızla ayak uyduran ülkemiz de internet kullanımının giderek yaygınlaşması nedeniyle bu yeni tanımlanan bozukluk için uygun bir zemin oluşturmaktadır (Arısoy, 2009).

İnternet, insanlar tarafından hayatı kolaylaştıran bir teknoloji olarak kullanılsa da bununla birlikte bazı olumsuz yönleri de beraberinde getirmektedir (Sağır ve Doğruluk, 2018). Olumsuz yönlerden bazıları; güvensiz bilgileri barındırması, aşırı bilgi yüklemesi ve bilgi ayırımı şeklindedir. Bunun yanında internet bağımlılığı ve bilişim suçları da internetin yol açtığı ciddi sorunlardandır (Anlayışlı ve Bulut, 2019).

Yeni bir bağımlılık türü olarak internet bağımlılığı, son yıllarda sosyoloji, psikoloji ve iletişim başta olmak üzere farklı disiplinlerden araştırmacıların dikkatini çeken önemli bir çalışma alanı haline gelmiştir. "İnternet bağımlılığı" terimi ilk kez psikiyatrist Dr. Ivan Goldberg (1996) tarafından patolojik internet kullanımını nitelendirmek için teklif edilmiştir (Balcı ve Gülnar, 2013).

Patolojik düzeyde internet kullanımı genel olarak "teknolojik bağımlılıklar" başlığı altında ele alınmakta; internetin aşırı bir şekilde kullanılması, bu davranışın kontrol altına alınamaması ve kişinin kendi yaşamına zarar vermesi hali olarak tanımlanmaktadır (Young, 2004).

Kandell (1998) internet bağımlılığını, bir psikolojik bağımlılık olarak tanımlamış ve özellikle gençleri bu bağımlılık açısından riskli grup olarak değerlendirmiştir. İnternetin aşırı kullanımının sağlık, ilişki ve zaman yönetimiyle ilgili sorunlara neden olabileceğini vurgulamıştır (Modiri, 2012).

"Sağlıklı internet kullanımı" düşünsel, davranışsal herhangi bir rahatsızlık duymaksızın, uygun bir zaman diliminde, istedik amaca ulaşmak için internet kullanımınıdır. Bazı bireyler internet kullanımını gereksinim duydukları miktarla sınırlarken, bazılarının bu sınırlamayı yapamadığı, iş ve sosyal yaşamlarında aşırı kullanım nedeniyle bazı sorunlar yaşadıkları görülmüştür (Bozkurt ve ark., 2016).

İnternet kullanımlarına yönelik olarak özellikle ilk ve ortaöğretim öğrencilerini yönlendirecek olanlar öğretmenlerdir. Bu nedenle öğretmenlerin, dolayısıyla da öğretmen adaylarının sağlıklı birer internet kullanıcısı olmaları gerekmektedir. İnterneti amacına uygun olarak kullanmayan geleceğin öğretmenleri öğrencilerine de bu alışkanlığı aşılayamazlar (Tüysüz ve ark., 2012).

Bu çalışmada; öğretmen adaylarının internet kullanım ve bağımlılık düzeyleri incelenerek, hem kendilerinin hem de gelecekteki öğrencilerinin sağlıklı internet kullanımını sağlamaları ve internet bağımlısı olmamaları konusunda öneriler geliştirmek amaçlanmıştır.

2. MATERYAL ve YÖNTEM

2.1. Araştırma Grubu

Araştırmanın örneklemini Kocaeli Üniversitesi'nde formasyon eğitimi alan 220'si (%73,3) erkek 80'i (%26,7) kadın toplam 300 öğretmen adayı oluşturmaktadır.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada verilerin toplanması amacıyla Hahn ve Jerusalem (2001), tarafından geliştirilen Türkçe uyarlaması Şahin ve Korkmaz (2011) tarafından yapılan İnternet Bağımlılığı Ölçeği ve araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Ölçek 3 alt boyut ve toplamda 19 maddeden oluşmaktadır. Ölçek beşli likert (Hiçbir zaman: 1, Nadiren: 2, Bazen: 3, Genellikle: 4, Her zaman:

5) yapısında olup üç alt boyut (1. kontrol kaybı, 2. daha fazla online kalma isteği ve 3. sosyal ilişkilerde olumsuzluk) alt boyutlarından oluşmaktadır. Kontrol kaybı 7 madde, daha fazla online kalma isteği 4 madde, sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutu ise 8 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin bütününden toplam puan olarak en düşük 19 en yüksek 95 puan alınabilir. Ölçekten alınan puanlar yükseldikçe bağımlılık düzeyinin yükseldiği kabul edilmektedir.

2.3. Verilerin Analizi

Araştırmada verilerin analizi için SPSS 25 istatistik programı kullanılmıştır. Katılımcıların kişisel bilgi dağılımlarını incelemek amacıyla frekans ve yüzde değerlerine, verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Skewness-Kurtosis değerlerine bakılmış ve normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Araştırmada bağımsız değişkenleri ile İnternet Bağımlılığı Ölçeği arasındaki ilişki incelenirken t-Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi ve gruplar arası farklılıkların belirlenmesinde Post Hoc LSD testi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi 0,05 olarak kabul edilmiştir.

3. BULGULAR

Tablo.1. Katılımcıların Kişisel Bilgilerinin Dağılımı

		n	%
Cinsiyet	Erkek	220	73,3
	Kadın	80	26,7
Yaş	18-23	208	69,3
	24-30	77	25,7
	31-37	12	4,0
	38-44	3	1,0
Anne eğitim	İlköğretim	154	51,3
	Ortaöğretim	60	20,0
	Lise ve dengi	68	22,7
	Üniversite	17	5,7
	Lisansüstü	1	,3
Baba eğitim	İlkokul	99	33,0
	Ortaokul	62	20,7
	Lise ve dengi	96	32,0
	Üniversite	38	12,7
	Lisansüstü	5	1,7
Aile ortalama gelir	500-1000 TL	11	3,7
	1001-1500 TL	24	8,0
	1501-2000 TL	50	16,7
	2001-3000 TL	55	18,3
	3001-3500 TL	49	16,3
	3500 TL üstü	111	37,0
Lisanslı spor yapma durumu	Var	84	28,0
	Yok	216	72,0

Tablo 1 incelendiğinde, çalışmaya katılanların %73,3'ünün erkek, %26,7'sinin kadın, %69,3'unun 18-23 yaş aralığında olduğu, anne eğitim durumunun %51,3 ilkökul, baba eğitim durumunun %33'ünün ilkökul, %32'sinin lise ve dengi okul olduğu görülmektedir. Ailenin aylık ortalama gelirine baktığımızda, %37'sinin 3500 tl ve üstü olduğu, %28'inin lisanslı spor yapan %72'sinin lisanslı spor yapmayanlardan oluştuğu görülmektedir.

Tablo 2. Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenine Göre t- Testi Dağılımı

	Değişkenler	n	X	SS	F	p
Kontrol kaybı	Erkek	220	17,6591	5,80797	2,324	,021
	Kadın	80	15,9000	5,77116		
Daha fazla online kalma isteği	Erkek	220	10,3682	4,00865	2,252	,025
	Kadın	80	9,1875	4,03495		
Sosyal ilişkilerde olumsuzluk	Erkek	220	16,6318	7,79040	3,291	,001
	Kadın	80	13,3750	6,96169		

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılanların internet bağımlılık düzeyleri ile cinsiyet arasında kontrol kaybı, daha fazla online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında anlamlı farklılığa rastlanmıştır. Farkın kadın katılımcıların lehine olduğu görülmektedir ($p < 0,05$).

Tablo 3. Araştırma Grubunun Yaş Değişkenine Göre ANOVA Testi Dağılımı

	Değişkenler	n	X	Ss	F	p
Kontrol Kaybı	18-23 yaş	208	17,57	5,94862	1,670	,173
	24-30 yaş	77	16,7013	5,56319		
	31-37 yaş	12	14,6667	5,39921		
	38-44 yaş	3	13,3333	4,04145		
	Toplam	300	17,1900	5,84074		
Daha Fazla Online Kalma İsteği	18-23 yaş	208	10,2837	4,07198	,744	,527
	24-30 yaş	77	9,5584	4,03111		
	31-37 yaş	12	9,3333	3,98482		
	38-44 yaş	3	9,6667	2,08167		
	Toplam	300	10,0533	4,04289		
Sosyal İlişkilerde Olumsuzluk	18-23 yaş	208	16,2644	7,72300	1,673	,173
	24-30 yaş	77	15,0909	7,71223		
	31-37 yaş	12	12,9167	7,25457		
	38-44 yaş	3	9,6667	,57735		
	Toplam	300	15,7633	7,70315		

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılanların internet bağımlılık düzeyleri ile yaş arasında kontrol kaybı, daha fazla online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p > 0,05$).

Tablo.4. Araştırma Grubunun Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre ANOVA Testi Dağılımı

	Değişkenler	N	X	Ss	F	P
Kontrol Kaybı	İlkokul	154	17,7468	5,92388	1,719	,146
	Ortaokul	60	16,3500	4,79698		
	Lise ve dengi	68	16,6765	6,41463		
	Üniversite	17	16,5294	5,50134		
	Lisansüstü	1	28,0000	.		
	Toplam	300	17,1900	5,84074		
Daha Fazla Online Kalma İsteği	İlkokul	154	10,4156	4,09639	1,976	,098
	Ortaokul	60	8,9667	3,68675		
	Lise ve dengi	68	10,1471	4,33405		
	Üniversite	17	9,8824	2,86972		
	Lisansüstü	1	16,0000	.		
	Toplam	300	10,0533	4,04289		
Sosyal İlişkilerde Olumsuzluk	İlkokul	154	16,1299	7,21717	1,467	,212
	Ortaokul	60	14,9500	8,10822		
	Lise ve dengi	68	15,8676	8,05560		
	Üniversite	17	14,0000	8,66025		
	Lisansüstü	1	31,0000	.		
	Toplam	300	15,7633	7,70315		

Tablo 4 incelendiğinde, araştırmaya katılanların internet bağımlılık düzeyleri ile anne eğitim durumu arasında kontrol kaybı, daha fazla online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p>0,05$).

Tablo.5. Araştırma Grubunun Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre ANOVA Testi Dağılımı

	Değişkenler	n	X	Ss	F	p
Kontrol Kaybı	İlkokul	99	18,0202	5,75517	2,634	,034
	Ortaokul	62	15,8065	5,76547		
	Lise ve dengi	96	16,4896	5,61576		
	Üniversite	38	18,8947	6,07071		
	Lisansüstü	5	18,4000	7,33485		
	Toplam	300	17,1900	5,84074		

Daha Fazla Online Kalma İsteği	İlkokul	99	10,3232	4,01230	3,862	,004
	Ortaokul	62	9,3548	3,84578		
	Lise ve dengi	96	9,3958	4,24383		
	Üniversite	38	12,1316	3,17227		
	Lisansüstü	5	10,2000	4,49444		
	Toplam	300	10,0533	4,04289		
Sosyal İlişkilerde Olumsuzluk	İlkokul	99	16,1717	7,27316	,440	,780
	Ortaokul	62	14,6613	7,11024		
	Lise ve dengi	96	15,8229	8,14861		
	Üniversite	38	16,2105	8,52075		
	Lisansüstü	5	16,8000	9,67988		
	Toplam	300	15,7633	7,70315		

Tablo 5 incelendiğinde, araştırmaya katılanların internet bağımlılık düzeyleri ile baba eğitim durumu arasında kontrol kaybı ve daha fazla online kalma isteği alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunurken ($p < 0,05$), sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Tablo 6. Araştırma Grubunun Aile Gelir Değişkenine Göre ANOVA Testi Dağılımı

	Değişkenler	n	X	Ss	F	p
Kontrol Kaybı	500-1000 TL	11	17,4545	5,46559	1,354	,242
	1001-1500 TL	24	19,0417	7,18379		
	1501-2000 TL	50	17,2600	5,30618		
	2001-3000 TL	55	17,2727	6,27592		
	3001-3500 TL	49	18,1837	6,34650		
	3500 TL ve üstü	111	16,2523	5,26130		
	Toplam	300	17,1900	5,84074		
Daha Fazla Online Kalma İsteği	500-1000 TL	11	9,4545	3,47458	,402	,847
	1001-1500 TL	24	10,8333	4,29020		
	1501-2000 TL	50	9,8200	4,30799		
	2001-3000 TL	55	10,2182	4,27175		
	3001-3500 TL	49	10,3673	4,20661		
	3500 TL ve üstü	111	9,8288	3,77281		
	Toplam	300	10,0533	4,04289		

	500-1000 TL	11	18,9091	8,06789		
	1001-1500 TL	24	18,6667	8,76588		
	1501-2000 TL	50	16,0600	7,10679		
Sosyal İlişkilerde Olumsuzluk	2001-3000 TL	55	15,5636	8,27259	3,475	,005
	3001-3500 TL	49	18,0000	7,91096		
	3500 tl ve üstü	111	13,8018	6,84878		
	Toplam	300	15,7633	7,70315		

Tablo 6 incelendiğinde, araştırmaya katılanların internet bağımlılık düzeyleri ile aile gelir düzeyi arasında kontrol kaybı ve daha fazla online kalma isteği alt boyutlarında anlamlı farklılığa rastlanmazken ($p>0,05$), sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

Tablo 7. Araştırma Grubunun Lisanslı Spor Yapma Durumuna Göre ANOVA Testi Dağılımı

	Değişkenler	n	X	SS	T	p
Kontrol kaybı	Evet	84	16,4286	5,79423	1,410	,159
	Hayır	216	17,4861	5,84528		
Daha fazla online kalma isteği	Evet	84	9,4286	3,68744	1,674	,095
	Hayır	216	10,2963	4,15571		
Sosyal ilişkilerde olumsuzluk	Evet	84	16,2500	7,82778	,682	,496
	Hayır	216	15,5741	7,66412		

Tablo 7 incelendiğinde, araştırmaya katılanların internet bağımlılık düzeyleri ile lisanslı spor yapmaları arasında sosyal ilişkilerde olumsuzluk, kontrol kaybı ve daha fazla online kalma isteği alt boyutlarında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p>0,05$).

4. TARTIŞMA

Bu bölümde; çalışma sonuçları, bağımsız değişkenlerden ortaya çıkan farklılıklar açısından literatürdeki diğer çalışmalar ile karşılaştırılacaktır.

Araştırmaya katılanların internet bağımlılık düzeyleri ile cinsiyet arasında kontrol kaybı, daha fazla online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk tüm alt boyutunda anlamlı farklılığa rastlanmıştır. Farkın kadın katılımcıların lehine olduğu ve erkek katılımcıların internete bağımlılık düzeylerinin kadın katılımcılardan daha fazla olduğu belirlenmiştir. İnternet bağımlılığını cinsiyet açısından değerlendirilmede erkeklerin kadınlara göre daha fazla internet bağımlısı olduğu çalışmalar bulunmaktadır. Üçkardeşler (2010), Şahin (2011), Aslan (2011), Çetinkaya (2013), Aksoy (2015) yapmış oldukları çalışmalarda erkeklerin kadınlara göre daha fazla internet bağımlılıkları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna karşın Ayas ve ark. (2013) ilköğretim öğrencilerinin internet bağımlılığı ile ilgili çalışmalarında internet bağımlılığı ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu çalışmada sonuçlarının benzerlik göstermem nedeninin yaş

grubunun küçük olması ve bundan dolayı aileler tarafından daha fazla denetlendikleri düşünülebilir.

Araştırmaya katılanların internet bağımlılık düzeyleri ile yaş arasında kontrol kaybı, daha fazla online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p>0,05$). Aslan ve Yazıcı (2016) üniversite öğrencileri ile yaptıkları çalışmada yaş değişkenine göre gruplar arasında anlamlı farklılık bulamamışlardır. Ergin ve ark. (2013), tıp fakültesi öğrencileri ile yaptıkları çalışmada da yaş değişkeni ile internet bağımlılığı arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır, bu çalışmaların sonuçları bizim çalışmamızı destekler niteliktedir. Üniversite öğrencilerin yaş aralıklarının birbirine yakın olmasından kaynaklı olarak anlamlı farklılık bulunmadığı düşünülebilir.

Araştırmaya katılanların internet bağımlılık düzeyleri ile anne eğitim durumu arasında kontrol kaybı, daha fazla online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Gökçearslan ve Günbatar (2012) orta öğretim öğrencilerinin internet bağımlılığına ilişkin yaptıkları çalışmada, internet bağımlılığı ile anne eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulamamışlardır. Üneri ve Tandır (2011) lise öğrencileri ile yaptıkları çalışmada, Ayas ve ark. (2013) ilköğretim öğrencileri ve aileleri ile yaptıkları çalışmalarda da anne eğitim düzeyi ile internet bağımlılığı arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır. Bu çalışmalar araştırmamızı destekler niteliktedir. Çevik ve Çelikkaleli (2010) ergenlerin arkadaş bağılılığı ve internet bağılılığına yönelik olarak yapmış oldukları çalışmada, anne eğitim düzeyi ile öğrencilerin internet bağımlılığı arasında anlamlı farklılığın olduğunu, anneleri lise mezunu olan gençlerin internet bağımlılık düzeyinin daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Bu çalışma araştırma sonuçlarımızı desteklememektedir.

Araştırmaya katılanların internet bağımlılık düzeyleri ile baba eğitim durumu arasında kontrol kaybı ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında anlamlı farklılığa rastlanmamış, daha fazla online kalma isteği alt boyutunda anlamlı farklılık bulunmuştur. Katılımcıların baba eğitim düzeyi düştükçe online kalma isteğinin arttığı söylenebilir. İnternet bağımlılığının baba eğitim düzeyi açısından incelendiği çalışmalarda araştırmamızı destekler nitelikte sonuçlara ulaşılmıştır. Çevik ve Çelikkaleli (2010) ergenlerle yaptıkları çalışmada ergenlerin internet bağımlılık puan ortalamasının, baba eğitim düzeyine göre anlamlı bir biçimde farklılaşmadığı, Üneri ve Tanıdır'ın (2011) lise öğrencileri ile yaptıkları çalışmada baba eğitim düzeyinin internet bağımlılık puanlarına istatistiksel olarak anlamlı etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Gökçeaslan ve Günbatar (2012) orta öğrenim öğrencileri ile yaptıkları çalışmada öğrencilerin baba öğrenim düzeylerine göre internet bağımlılık durumlarının istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur.

Araştırmaya katılanların internet bağımlılık düzeyleri ile aile gelir düzeyleri arasında kontrol kaybı ve daha fazla online kalma isteği alt boyutlarında anlamlı farklılığa rastlanmazken, sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda anlamlı farklılığa rastlanmıştır.

Sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutuna bakıldığında en düşük gelire sahip katılımcıların diğer katılımcılara göre daha fazla sosyal ilişkilerde olumsuzluk yaşadıkları görülmektedir. Gelir düzeyi 3500 TL ve üstü olanların sosyal ilişkilerde olumsuzluğu diğer katılımcılara göre daha az yaşadıkları görülmektedir. Düşük gelir seviyesindekilerin farklı sosyal ortamlara giremedikleri için tüm sosyalleşme

ihtiyaçlarını internet üzerinden gerçekleştirdikleri söylenebilir. Bayraktar (2007) ergen gelişimi ve internet konulu çalışmasında sosyo-ekonomik durumu iyi olanların daha fazla internet kullandığı ve daha fazla bağımlı olduklarını tespit etmiştir, bulunan sonuç çalışmamızı destekler niteliktedir. Buna karşın Çakır ve arkadaşları (2011) üniversite öğrencilerinin internet ve oyun bağımlılıkları konusunda yapmış oldukları çalışmada ailelerin gelir durumlarının internet bağımlılığa etkisinin olmadığını tespit etmişlerdir.

Araştırmaya katılanların internet bağımlılık düzeyleri ile lisanslı sporcu olma durumları arasında sosyal ilişkilerde olumsuzluk, kontrol kaybı ve daha fazla online kalma isteği alt boyutlarında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Özgen (2016) spor yapan ve spor yapmayan üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı ile kişilik özelliklerini incelediği çalışmasında öğrencilerin lisanslı sporcu olma ya da olmama durumunun internet bağımlılığını etkilemediğini tespit etmiştir, bu çalışmanın sonuçları çalışmamızı desteklemektedir. Buna karşın Ergin ve arkadaşlarının (2013) tıp fakültesi öğrencilerinin internet bağımlılığı ile ilgili çalışmalarında herhangi bir spor kulübünde lisanslı spor yapan ve yapmayan öğrenciler arasında anlamlı farklılık bulunmuş, farkın spor yapmayanların lehine anlamlı olduğunu tespit edilmiştir. Lisanslı spor yapanların antrenman ve müsabaka süreleri boyunca internetten uzak kaldıkları düşünüldüğünde bu beklenmedik sonucun, spor yapanların spor gündemini takip etmek, müsabaka izlemek, sevdikleri sporcuları takip etmek, spor malzemeleri ile ilgili alışveriş yapmak gibi nedenlerle interneti daha çok kullandığı yorumu yapılabilir.

5. SONUÇ

Teknoloji çağının getirdiği gereklilikler nedeniyle, öğretmenlerin iş, özel hayat ve sosyal hayata dair tüm gereksinimlerini internet üzerinden gerçekleştirdikleri için bu konudaki yeterliliklerini geliştirmelerini gerektirmektedir. İnternet ağının hızla yayıldığı, erişimin daha da kolaylaştığı günümüzde bilgiye ulaşma, sosyal etkileşim, bankacılık ve alışveriş işlemlerini kolaylaştırmıştır. Ancak, internet kullanımının insanların sağlığı bozacak seviyede aşırı kullanımındaki artış, internet bağımlılığını toplumlarda sık görülür hale getirmiştir. İnternet bağımlılığının ve altında yatan sebeplerinin farkında olmak, gençleri internet dışındaki aktiviteler konusunda özellikle spora teşvik etmek ve bağımlılık davranışları gösteren öğrencileri interneti eğitsel amaçla kullanmaya sevk etmek öğretmenlerin görevi olmalıdır.

6. ÇIKAR ÇATIŞMASI VE ETİK KURUL ONAY

Çıkar çatışması: *Yazarlar tarafından çıkar çatışması olmadığı bildirilmiştir.*

Finansal destek: *Yazarlar tarafından finansal destek olmadığı bildirilmiştir.*

Etik Kurul Onayı: *Bu çalışmada Etik kurulu raporuna gerek duyulmamıştır.*

Bilgilendirilmiş Onam: *Katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır.*

7. KAYNAKÇA

- Anlayışlı, C., Bulut Serin, N. (2019).** Lise Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ve Depresyonun Cinsiyet, Akademik Başarı ve İnternete Giriş Süreleri Açısından İncelenmesi. *Folklor/Edebiyat*, folklor/edebiyat, 730-743. DOI: 10.22559/folklor.977
- Arısoy, Ö. (2009).** İnternet Bağımlılığı ve Tedavisi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1 (1), 55-67
- Aslan, S. (2021).** Akademisyenlerde İnternet Bağımlılık Düzeyleri ve Buna Bağlı Oluşabilecek Sağlık Sorunları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Malatya.
- Ayas, T., Horzum, M.B. (2013).** Öğrencilerinin İnternet Bağımlılığı ve Aile İnternet Tutumu, *Turkish Psychological Counseling & Guidance Journal*;4: (39): 46-57.
- Balcı, Ş., Gülnar, B. (2013).** Üniversite Öğrencileri Arasında İnternet Bağımlılığı ve İnternet Bağımlılarının Profili. *Selçuk İletişim*, 6 (1), 5-22
- Bayraktar, F., Gün, Z. (2007).** Incidence and Correlates of İnternet Usage Among Adolescents in North Cyprus, *CyberPsychology & Behavior* 10: (2):191-197.
- Bozkurt, H., Şahin, S., Zoroğlu, S. (2016).** İnternet Bağımlılığı: Güncel Bir Gözden Geçirme. *Çağdaş Tıp Dergisi*, 6 (3), 235-247. DOI: 10.16899/ctd.66303
- Çakır, Ö., Ayas, T., Horzum, M.B. (2011).** Üniversite Öğrencilerinin İnternet ve Oyun Bağımlılıklarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*;44: (2): 95-117.
- Çetinkaya, M. (2013).** İlköğretim Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığının İncelenmesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir
- Çevik, B.G., Çelikkaleli, Ö. (2010).** Ergenlerin Arkadaşlık Bağımlılığı ve İnternet Bağımlılığının Cinsiyet, Ebeveyn Tutumu ve Anne-Baba Eğitim Düzeylerine Göre İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*;19: (3): 225-40. (138).
- Ergin, A., Uzun, S., Bozkurt, A. (2013).** Tıp Fakültesi Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı Sıklığı ve Etkileyen Etmenler. *Pamukkale Tıp Dergisi*, (3), 134-142.
- Goldberg, I. (1999).** Internet Addiction Disorder. www.cog.brown.edu/brochure/people/duchonf/humor/internetaddiction.html
- Gökçearslan, Ş., Günbatar, M.S. (2012).** Ortaöğretim Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 2(2), 10-24.
- Işık, U. (2009).** Medya Bağımlılığı Teorisi Doğrultusunda İnternet Kullanımının Etkileri ve İnternet Bağımlılığı. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*. Cilt:0 Sayı:28
- Kandell, J.J. (1998).** Internet Addiction on Campus: The Vulnerability of College Students, *CyberPsychology & Behavior*, 1(1), 11-17.
- Kır, İ., Sulak, Ş. (2014).** Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(51), DOI: 10.17755/esosder.96255
- Modiri, İ. (2012).** Resim-İş ve Müzik Öğretmeni Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Belirlenmesi. *Electronic Journal of Education Sciences*, 1(1)
- Morris, M., Ogan, C. (1996).** "The Internet as Mass Medium", *Journal of Computer-Mediated Communication*, 1(4)
- Özgen, F. (2016).** Spor Yapan ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ile Kişilik İlişkinin İncelenmesi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Sağır, M., Doğruluk, S. (2018).** Öğretmen Adaylarının Sosyal Medyaya İlişkin Tutumları İle İnternet Bağımlılıkları Arasındaki İlişki. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 1041-1063.
- Şahin, C. (2011).** İnternet Bağımlılığı Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*;32): 101-115.

Körmükçü, F.Y., Adalı, H., Şahin, H. (2021). Kocaeli Üniversitesi'ndeki Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Belirlenmesi. *Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi*, 3(ÖS1), 38-51. Doi: 10.52272/srad.973054

Tüysüz, C., Balaman, F., Atalar, T. (2012). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin İnternet Kullanım Amaçlarının Belirlenmesi. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 1(1) , 251-260

Üçkardeş, E.A. (2010). Mersin Üniversitesi Öğrencileri Arasında İnternet Bağımlılığının Değerlendirilmesi, Mersin Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Yayınlanmamış Tıpta Uzmanlık tezi.

Üneri, Ö.Ş., Tanıdır C. (2011). Bir Grup Lise Öğrencisinde İnternet Bağımlılığı Değerlendirmesi: Kesitsel Bir Çalışma. *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi* 2011;24:265-272 DOI: 10.5350/DAJPN2011240402

Young, K.S. (2004). Internet Addiction a New Clinical Phenomenon and Its Consequences *American Behavioral Scientist* 48:402-441. DOI: 10.1177/0002764270270

Extended Summary

Introduction

Internet use becomes popular in parallel with the importance of information technologies today. Much as the primary goal of the internet is to ease interpersonal communication, commercial transactions, and also to reach the information, the internet, now, is an environment in which it is difficult to resist and also at the center of life of some people (Kır and Sulak, 2014).

Computer and internet use are the essentials of life today when we called the age of technology. Although the purpose of the internet, in the beginning, was to reach the information easily, rapidly, and safely, the widespread use of the internet faster than expected. This situation has started to lead to pathological overuse and internet addiction, which can be described as a new type of addiction. The increasing prevalence of internet use in our country, which is keeping pace with the developing age, creates a suitable ground for this newly defined disorder (Arisoy, 2009).

Internet addiction which is a new addiction type is a remarkable research field attracting the attention of investigators from different disciplines including sociology, psychology, and communication. "Internet addiction" concept was first used by psychiatrist Dr. Ivan Goldberg (1996) to characterize pathological internet use (Balcı and Gülnar, 2013).

Method

The sample of this study consisted of entirely 300 teacher candidates (220 (73,3%) males, 80 (26,7%) females) who receive formation training at Kocaeli University. Internet addiction Scale that was developed by Hahn and Jerusalem (2001) and also adapted to Turkish by Sahin and Korkmaz (2011) was utilized to collect data; moreover, personal information form that was prepared by the researcher was also benefited. The relevant scale consists of 3 subdimensions and 19 items in total. The scale is a 5 point Likert scale (Never:1, Rarely:2, Sometimes:3, Usually:4, Always:5). Three subdimensions are 1. Loss of control, 2. More desire to stay online, 3.negativity in social relationships. There are 7 items in loss of control; the subdimension of more desire to stay online has 4 items while the subdimension of negativity in social relationships has 8 items. There could be gotten 19 points at least from the whole scale while the highest point is 95. As the points increase, the level of addition increases. SPSS 25 statistical package was used to analyze the data. Frequency and percentage values were utilized to review the personal information distribution of participants while Skewness-Kurtosis were scrutinized to determine whether data show normal distribution. According to the findings, data show normal distribution. T-test and One-Way Variance analysis were used to review the relationship between independent variables and the Internet Addiction Scale; the Post Hoc LSD test was utilized to find the differences between groups. The significance level was accepted as 0,05.

Findings, Discussion and Results

There is no significant difference in the subdimensions of loss of control, more desire to stay online, and negativity in social relations between internet addiction levels and gender ($p < 0,05$). According to findings, the relevant difference is in favor of female participants; internet addiction levels of male participants are higher than females. There is no significant difference in the subdimensions of loss of control, more desire to stay online, and negativity in social relations between internet

addiction levels and the age variable ($p>0,05$). There is no significant difference in the subdimensions of loss of control, more desire to stay online, and negativity in social relations between internet addiction and the educational background of mothers ($p>0,05$). There is no significant difference in the subdimensions of loss of control and negativity in social relations between internet addiction levels and the educational background of fathers ($p>0,05$). However, there is a significant difference in the subdimension of more desire to stay online. In other words, as the educational background of fathers decreases, the desire to stay online increases. There is no significant difference in the subdimensions of loss of control and more desire to stay online between internet addiction levels and family income levels ($p>0,05$) while there is a significant difference in the subdimension of negativity in social relations ($p<0,05$). Regarding the subdimension of negativity in social relations, the participants with the lowest income have experienced more negativities in social relations compared to other participants. Again, participants whose income level is 3500 TL and above have experienced less negativity in social relations compared to other participants. It can be thought that since people from low-income levels do not join in different social environments, they meet their socialization needs through the internet. There is no significant difference in the subdimensions of negativity in social relation, loss of control, and more desire to stay online between internet addiction levels and status of being a licensed athlete ($p>0,05$). . Access to information, social interaction, banking, and shopping transactions have become easier in today's world, where the internet network has spread rapidly and access has become easier. However, the excessive increase in internet use at a level that can impair people's health has made internet addiction common in societies. It will be the duty of teachers to be aware of internet addiction and its underlying causes; encourage young people to engage in non-internet activities, especially sports; again, encourage students with addictive behaviors to use the internet for educational purposes.

How to cite: Körmükçü, F.Y., Adalı, H., Sahin, H. (2021). Determination of Internet Addiction Levels of Teacher Candidates at Kocaeli University. *Journal of Sport and Recreation Researches*, 3(SI1), 38-51. Doi: 10.52272/srad.973054